

Folkekirkens mellemkirkelige Råd

Sekretariatschefens Årsberetning 2009

Ved Sekretariatschef i Folkekirkens mellemkirkelige Råd Jørgen Skov Sørensen

Mellemkirkeligt samarbejde i folkekirken

Under Folkekirkens mellemkirkelige Råds (MKRs) prøveperiode mellem 1989 og 1994 kunne man i de såkaldte ”frie folkekirkelige organisationer”, altså de folkekirkeligt baserede men i øvrigt af folkekirken uafhængige private organisationer, møde en vis skepsis overfor, at der skulle oprettes et mellemkirkeligt råd i folkekirken. Denne skepsis gik ikke på frygten for synodedannelse, således som man så det andre steder fra i folkekirken, men snarere var det nok usikkerheden ved, at den officielle folkekirke nu skulle til at ”blande sig” i det arbejde, som de frie folkekirkelige organisationer gennem et par hundrede år havde siddet godt og tungt på.

Parallelt har man fra officiel folkekirkelig side gennem mange år kunnet høre skeptiske røster omkring de frie organisationers arbejde og den grad af kirkelig sekterisme, som man med rette eller urette har tillagt organisationernes arbejdsgrøner. Kirkeanalytikere taler sågar om en kløft, der har været mellem den officielle folkekirke og organisationerne.

MKR tilhører i denne sammenhæng den officielle folkekirkelige struktur – og dette til trods for at Rådets arbejdsopgaver og strukturer godt kan forveksles med dem, vi kender fra de frie folkekirkelige organisationers verden. Til illustration blev der i den offentlige drøftelse, efter MKR havde taget beslutning om folkekirkens tiltrædelse af Porvoo Fællesskabet i december 2009, spurgt kritisk til, hvordan ”en privat organisation” på denne måde kunne tage beslutninger, som involverer og forpligter folkekirken. Traditionen for, at arbejde, der ikke ligger inden for kirkens fysiske rammer, altid ligger i private frie organisationer, er så stærk i folkekirken, at har man ikke specifikt sat sig ind i ”Lov om folkekirkens økonomi”, som er det regelsæt, der legitimerer MKR, tager man det for givet, at mellemkirkeligt arbejde ligger i den private, frie del af kirkens arbejde.

Samtidigt er dette måske også en illustration af, at MKR - trods det officielle tilhørsforhold til den folkekirkelige struktur - i kraft af arbejdets natur også har et ben på den frie folkekirkelige fløj. Hvordan går nu det til? Jo, fordi MKRs arbejde har karakter af konkrete kirkelige aktiviteter, er det naturligt, at Rådet samarbejder med de organisationer, som for norges vedkommende gennem mere end 200 år har varetaget mellemkirkelige kontakter indenfor og udenfor Danmarks grænser.

Således gik MKR i forbindelse med tegningekrisen i 2006 i partnerskab med Danmission vedr. en officiel rejse til Ægypten, hvor Danmissions medarbejdere havde et finmasket kontaktnet. I 2008/9 har MKR oplevet samarbejdet med Kirkernes Integrationstjeneste (KIT) omkring arbejdet med migrantmenigheder. KIT har erfaringen med og netværket blandt migrantkirkerne, og MKR har været det bindeled, som kunne etablere kontakten ind i folkekirken både på stifts- og sogneniveau. Endelig er det relevant at fremhæve 2009 udgivelsen af 50 ny-oversatte danske salmer til engelsk som et meget konkret eksempel på samarbejde mellem MKR og i dette tilfælde Bibelselskabet/Det Kgl.

Vajsenhus. Ideen blev fostret i MKR regi, hvor erfaringen var, at der er behov for, særligt i bykirkerne, at tilvejebringe gode sangbare engelske udgaver af de danske kernesalmer til brug ved gudstjenester og særligt ved kirkelige handlinger, som i dag ofte indbefatter engelsktalende gæster udefra. Bibelselskabet/Det Kgl. Vajsenhus trådte herefter til som teknisk partner på projektet.

Samarbejde er blevet et løsen i folkekirken disse år. Det nye nationale folkekirken.dk er et eksempel, hvor man på kryds og tværs i kirken er gået sammen om at fremstå med en officiel hjemmeside for folkekirken på nettet. De nye stiftsråd har til opgave at samarbejde på tværs i stifterne og hen over sognegrænserne. MKR forsøger at bryde grænser ned mellem den officielle folkekirkens strukturer og de frie folkekirkelige organisationer. Sognemenigheden spiller stadigt og skal stadigt spille en helt central rolle i folkekirkens liv og vækst. Det kommer ofte helt naturligt, da det er der kirkens medlemmer samles lokalt. Men der skal også samarbejdes i folkekirken, og det er positivt i disse år at opleve, hvordan den kløft mellem det officielt folkekirkelige og de frie folkekirkelige organisationer, som ovenfor er beskrevet, er under nedbrydning. Det er nu legitimt at samarbejde på tværs af grænser, og der opfordres sågar til det i en række betænkninger fra Kirkeministeriet. Der skal samarbejdes, hvor det giver mening, og der, hvor synergien blomstrer i mødet mellem mennesker, der har de samme interesser og mål for kirkens arbejde men også forskellige kompetencer, som tilsammen gør, at 1 + 1 ender med at blive 3.

Råd og arbejdsgrupper

Rådet har i 2009 afholdt 4 rådsmøder i februar, maj, september og december. Rådets formandskab, udgøres af formand Paul Verner Skærved, næstformand Ruth van Gilse samt kasserer Jakob Dahl, som mødes mellem Rådsmøderne og i øvrigt forbereder disse. Rådet er i 2009 fortsat med den mødefrekvens, som blev fastlagt efter organisationsanalysen i 2007, 4 møder årligt. Dette frigør mere luft til arbejdsgrupperne, som har en vis beslutningskompetence, idet beslutninger af mere politisk karakter dog skal bekræftes i Rådet.

MKR opererer med arbejdsgrupper for de organisationer, folkekirken er medlem af: Det Lutherske Verdensforbund, Kirkernes Verdensråd, Konferencen af Europæiske Kirker, Leuenberg Kirkefællesskabet og Porvoo, hvor folkekirken også i 2009 har været observatør. De to sidste organisationer deler een arbejdsgruppe. Det er disse arbejdsgruppers opgave at følge arbejdet i de internationale organisationer og rapportere tilbage til Rådet og til folkekirken bredt. Herudover har Rådet et permanent kommunikationsudvalg og en Teologisk Arbejdsgruppe, som behandler mellemkirkelige spørgsmål af læremæssig karakter. De organisationsrelaterede arbejdsgrupper mødes typisk 2 – 4 gange om året, mens de øvrige typisk mødes 2 – 3 gange. Slutteligt har Rådet i 2009 arbejdet igennem det såkaldte ID Udvalg (jf. nedenfor).

Kommunikation

Rådet føler en stærk forpligtelse til at kommunikere såvel ind i som ud af folkekirken. MKR har derfor også i 2009 publiceret både et dansk og et engelsksproget nyhedsbrev. Det danske, Nyt fra Folkekirkens mellemkirkelige Råd, udgives tre gange årligt og indeholder udover orientering fra Rådets arbejde, artikler, som relaterer sig til det arbejde, som udføres i de internationale organisationer, folkekirken er medlem af. Det engelsksprogede nyhedsbrev, Church News from Denmark, udkommer 6 gange årligt og er en opsamling af store og små nyheder fra folkekirken i Danmark. Nyhedsbrevet skal give interesserede uden dansk kundskaber inden for og uden for landets grænser mulighed for at følge med i såvel den kirkepolitiske som den indre kirkelige diskurs. Nyhedsbrevet sendes til ca. 400 modtagere. Begge nyhedsbreve udsendes elektronisk.

Kommunikationsudvalget og Rådet har i 2009 arbejdet intensivt med strategier og målgrupper for Rådets kommunikation. Generelt er der enighed om, at kommunikationsniveauet vil blive løftet betragteligt gennem en skarpere fokusering på enkelte målgrupper i folkekirken. Interessen for mellemkirkeligt stof er differentieret og kommunikationen skal i højere grad tilpasses de enkelte grupper for at opnå større gennemslagskraft bredt i folkekirken. Et hovedmedie til at opfylde en substantiel del af dette mål er Rådets nye hjemmeside, som blev lanceret 1. december 2009. Hjemmesiden er resultatet af et nært samarbejde mellem MKR og redaktøren for folkekirken.dk – folkekirkens officielle hjemmeside, som også blev lanceret 1. december.

Hjemmesiden fremstår designmæssigt som en integreret del af folkekirken.dk og markerer på denne måde, at MKR er en del af folkekirkens officielle struktur. Hjemmesiden skal udbygges med mere materiale i 2010, ligesom en engelsk hjemmeside for folkekirken skal etableres via MKR på samme platform. Såvel hjemmesiden som andre medier, der benyttes af MKR i bestræbelserne på at kommunikere med folkekirken, skal fremover underkastes en nærmere monitorering ud fra en række klare mål med kommunikationen. Processen er designet til at kunne give Rådet et bedre overblik over kommunikationens succesrate.

ID Udvalg

Folkekirkens mellemkirkelige Råd (MKR) besluttede ved Rådsmødet 4/08 at nedsætte ”Udvalget vedr. MKR’s identitet og plads i folkekirken”, i daglig tale ID Udvalget. Rådet udpegede medlemmer af Rådet Paul Verner Skærved, Ruth van Gilse og Lars Bom Nielsen til udvalget samt sekretariatschef Jørgen Skov Sørensen som udvalgets sekretær.

ID udvalgets kommissorium blev godkendt af Rådet på samme møde, hvor udvalget blev nedsat, og sætter som udvalgets primære opgave ”at redegøre for den overordnede status på folkekirkens mellemkirkelige arbejde og på den baggrund og i henhold til det relevante lov- og bekendtgørelsesgrundlag at vurdere [Folkekirkens] mellemkirkelige Råds plads og betydning indenfor folkekirkens nutidige og fremtidige strukturer”. Udvalget konstituerede sig herefter med Lars Bom Nielsen som formand. Grundet forlagt tjeneste i Afghanistan udtrådte Lars Bom Nielsen af ID Udvalget foråret 2009, hvorefter Paul Verner Skærved overtog formandsposten.

ID Udvalget har været samlet 6 gange i den forløbne periode, fordelt på to ordinære møder med forretningsdagsorden samt fire møder med repræsentanter fra ”det folkekirkelige landskab”, nemlig repræsentanter for biskopperne, Landsforeningen af Menighedsråd, Kirkeministeriet og Folketingets Kirkeudvalg. På denne vis er såvel ”kirkens indre som ydre anliggender” behandlet, idet Folkekirkens mellemkirkelige Råd med sit lovfæstede mandat til at arbejde bredt folkekirkeligt står midt imellem disse to.

Udvalget konkluderer i rapporten, at den tendens til samarbejde på kryds og tværs i stifterne og i folkekirken generelt, som understøttes af såvel ”den blå betænkning” som ”den grønne betænkning” fra Kirkeministeriet, også aktuelt afspejles i MKRs arbejde. Der samarbejdes om projektudvikling og implementering ud fra tankegangen om at samle de bedste kræfter på et givent område. Denne tendens bør fremover blive en integreret del af MKRs tænkning og arbejdsform. MKR må og skal ikke være en ø for sig selv i folkekirken, men må arbejde i det netværk, som folkekirken i sig selv er, både med de officielle strukturer – de mellemkirkelige stiftsudvalg og fremover stiftsrådene - og de såkaldt ”frie kirkelige organisationer”, som ofte sidder inde med en specialviden på mellemkirkelige områder, som via MKR kan komme et bredt udsnit af folkekirken til gode. Udvalget betegner på denne baggrund MKR som en central ”brobygger” mellem folkekirkens forskellige dele, idet

man henviser til ordlyden i forretningsordenens § 2, hvor det hedder, at ”Rådets formål er at støtte, formidle og samordne folkekirkens mellemkirkelige kontakter såvel herhjemme som i udlandet og i den forbindelse arbejde for, at arbejdet får et så bredt folkekirkeligt sigte som muligt”.

Udvalgets rapportering fremlægges på Rådsmødet 1/10 og betragtes, samtidigt med at det er en rapportering til det afgående råd, også som en overlevering til det kommende nye Mellemkirkelige Råd, der tiltræder pr. 1. april 2010.

Folkekirken og de europæiske institutioner

Tilbage i 2007 ytrede daværende medlem af Europaparlamentet, Karin Riis-Jørgensen, sig om det behov, hun så for en folkekirkelig tilstedeværelse i Bruxelles eller i det mindste for en folkekirkelig ”stemme”, som overfor den stærke katolske lobbyisme blandt de europæiske parlamentarikere, kunne byde ind med en dansk luthersk vinkling på nogle af de etiske og samfundsrelaterede spørgsmål, politikerne skal tage stilling til. Riis-Jørgensen så til MKR for evt. herfra at kunne finde det folkekirkelige organ, som kunne løfte opgaven. Sandt er det da også, at MKR gennem medlemskabet af Kirkernes Europæiske Konference (KEK), der i Bruxelles arbejder tæt sammen med de europæiske institutioner, har adgang til den verden Riis-Jørgensen repræsenterer.

MKR har siden 2007 afholdt møder med interessenter i denne sag, og i 2008 blev forholdet mellem kirkerne og EU sat på dagsordenen ved en konference, som Fyens Stift afholdt med assistance fra MKR sekretariatet. Arbejdet nåede sit foreløbige højdepunkt, da MKR i samarbejde med Europa-kommissionen i Danmark tilrettelagde en studierejse i februar måned for folkekirkens biskopper, repræsentanter for MKR og en række ledere af frie folkekirkelige organisationer og frikirker i Danmark. Rejsen, som delvist var finansieret af Europa-kommissionen, var tilrettelagt med besøg i såvel Europa Parlamentet som i Kommissionen og inkluderede oplæg fra danske og andre europæiske parlamentarikere og embedsmænd samt medarbejderne ved KEK.

Rejsen gav deltagerne et godt indtryk af, hvilken rolle kirkerne i Europa har i samspillet med den politiske diskurs i Bruxelles, og hvordan Lissabon Traktatens § 17 om kirkernes rolle i den politiske proces vil blive udmøntet efter traktatens ikrafttrædelse pr 1. januar 2010. MKR har efter rejsen på opfordring af biskopperne udarbejdet en række aktionsmuligheder for folkekirken. Biskopperne ser sammen med Rådet gerne en videreudvikling af projektet, men har fundet det vanskeligt at finansiere en substantiel indsats. Det er derfor besluttet, at MKR omprioriterer en sekretariatsmedarbejders arbejdstid, således at denne får som ansvarsområde at følge situationen i Bruxelles og kirkernes engagement i den politiske proces. Dette sker med henblik på at videreformidle disse oplysninger så bredt i folkekirken, som der er ønske om det.

Dette arbejde realiseres dels gennem KEK og dels gennem et tæt kontraktligt samarbejde med det svensk-finske ”Kyrkornas EU-Kontor”, som har specialiseret sig i at monitorere de politiske processer i Europa med særligt henblik på de områder, der har betydning og relevans for kirkerne. Arbejdet påbegyndes pr. 1. januar 2010 og kører foreløbigt i en prøveperiode på 3 år.

Porvoo Fællesskabet

MKR besluttede på sit møde den 9. december 2009 at underskrive Porvoo Erklæringen og derved tiltræde Porvoo fællesskabet af lutherske og anglikanske kirker i Storbritannien, Norden og Baltikum. Den særlige forhistorie til denne beslutning var, at folkekirkens biskopper i 1995 efter en omfattende høring blandt folkekirkens menighedsråd besluttede ikke at underskrive sammen med de øvrige deltagende kirker. Forud for beslutningen i 2009 var der gået et par år med undersøgelser og

sonderinger med udgangspunkt i Rådets Teologiske Arbejdsgruppe vedr. de kritikpunkter, som folkekirkens menighedsråd havde ved høringen i 1995, og herefter fremgik det, at de problemstillinger, som dengang skilte vandene ikke længere er relevante. En konsultation i København mellem MKR, repræsentanter for biskopperne og repræsentanter for de britiske anglikanske kirker i september 2009 skabte klarhed over centrale teologiske punkter som fx anglikansk anerkendelse af domprovstordinerede folkekirkepræster og lige adgang til kirkens embeder.

MKR spurgte herefter det samlede bispekollegie, således som en indgået aftale mellem MKR og biskopperne fordrer det ved tiltrædelse af erklæringer med et læremæssigt indhold, om biskopperne kunne pege på læremæssige problemstillinger, der ville hindre en indlemmelse i fællesskabet. Dette kunne biskopperne ikke, hvorefter MKR fandt vejen banet for en underskrivelse af Porvoo Erklæringen. Underskrivelsen vil blive fejret ved en gudstjeneste med deltagelse fra de øvrige Porvoo kirker i løbet af 2010.

Beslutningen om at tiltræde Porvoo Erklæringen vakte nogen men dog relativt begrænset debat - fortrinsvist i Kristeligt Dagblad. Kritikken gik dels på processen vedr. beslutningen, hvor en række kritikere gerne havde set en egentlig høring på linje med den i 1995, dels stillede enkelte spørgsmålstegn ved MKRs kompetence og mandat til at tage beslutninger, som er gældende for hele folkekirken. MKR har taget til efterretning at dele af det folkekirkelige bagland kunne have ønsket sig en høring forud for beslutningen, men fastholder den beslutning, som er taget. Vedr. Rådets kompetence til denne form for beslutninger peger Rådet på Bekendtgørelsens kapitel 1, § 1, stk. 1, hvori det fremgår, at Rådet har til opgave at "tage stilling til folkekirkens medlemskab af nationale og internationale kirkelige organisationer". Rådet planlægger en række aktiviteter og udgivelser i 2010, som skal orientere om de praktiske implikationer ved Porvoo medlemskabet.

Nationale mellemkirkelige kontakter

Folkekirkens primære multilaterale indgang til eksisterende kirkesamfund i Danmark finder sted gennem Danske Kirkers Råd (DKR). Folkekirken er her repræsenteret ved to medlemmer fra MKR, hvoraf et medlem tillige sidder i forretningsudvalget for DKR. Herudover sidder der medlemmer af MKR såvel som fra folkekirken generelt i varierende underudvalg og ad-hoc arbejdsgrupper i DKR. MKR engagerer sig ikke voldsomt i DKRs aktiviteter, men bruger først og fremmest DKR som den mest naturlige nationale platform for multilaterale kontakter til frikirker og Den katolske Kirke i Danmark. Folkekirkens medlemskab har tidligere været i konflikt med den aktivisme, som DKR fra tid til anden står for via frikirkernes tradition for resolutioner og synodale beslutningsmuligheder. De senere år har denne konflikt dog været sporadisk og den politiske opmærksomhed omkring folkekirkens medlemskab har været begrænset. 2009 er - trods angreb på DKR i forbindelse med klokkeringningen ved den økumeniske COP15 gudstjeneste i Københavns Domkirke - alt overvejende gået fri af denne kritik overfor MKR.

MKR har få og sporadiske bilaterale organisatoriske kontakter til øvrige eksisterende kirkesamfund i Danmark. MKR sekretariatet besidder og anvender pragmatisk et netværk blandt individer i en række frikirker og Den katolske Kirke i Danmark, men egentlige officielle bilaterale relationer er p.t. minimale. Derimod har der fra forskellig folkekirkelig side gennem de seneste år vist sig en signifikant interesse for de såkaldte "migrantmenigheder". MKR fulgte op på denne interesse gennem projektet "Folkekirken og migrantmenigheder" i 2008 og afsluttede projektet med en national konference den 7. januar 2009.

Herefter har det for størstedelens vedkommende været stiftsudvalgenes og sognemenighedernes opgave at følge op på relationerne til migrantmenigheder lokalt men gerne med inspiration i det trykte og web-publicerede materiale MKR sammen med Kirkernes Integrationstjeneste har tilvejebragt under navnet migrantmenigheder.dk. Projektet som sådant har sat MKR i en position som naturlig indgangsvinkel til og formidler mellem folkekirkens mange dele, sogne, stifter og række af de frie folkekirkelige organisationer på den ene side, og det stigende antal migrant menigheder i Danmark på den anden. Det er sandsynligt, at sådanne relationer, som også har politisk bevågenhed fra såvel kirkeminister som Folketingets Kirkeudvalg, vil komme til at spille en central rolle fremover i MKRs arbejde.

Internationale mellemkirkelige kontakter

Folkekirkens relation til internationale kirkelige organisationer, som kirken er medlem af, er dobbelttydig. På den ene side har folkekirken siden 1947 markeret sig stærkt i dannelsen af de internationale organisationer, måske tydeligst i oprettelsen af Konferencen af Europæiske Kirker (KEK) på Nyborg Strand i 1959. På den anden side præges relationen af den omstændighed, at folkekirken i gennemsnit betaler langt under halvdelen af de kontingenter, som medlemskaberne fordrer. MKR har en målsætning om at nå op på fuld kontingentbetaling i 2017 (se også afsnittet ”Økonomi” nedenfor).

Kendsgerningerne er imidlertid, at folkekirkens størrelse, hvad angår medlemstal, gør kirken til en af de numerisk set største aktører i stort set alle de internationale organisationer og dermed til en spiller med potentielt stor demokratisk indflydelse. Folkekirkens strukturer – eller mangel på samme – og grundsætningen om, at ingen kan udtale sig på folkekirkens vegne, tager dog for en vis dels vedkommende kraften ud af dette potentiale. Porvoo-debatten efter MKRs vedtagelse om at skrive under og tilslutte sig dette fællesskab, har aktualiseret denne situation. Dette forhindrer imidlertid ikke, at folkekirken gennem enkelte medlemmer markerer sig i organisationernes liv og vækst – enten i de styrende organer eller specialiserede komiteer og arbejdsgrupper.

Folkekirken har i 2009 været repræsenteret i de styrende organer i såvel Kirkernes Verdensråd, Det lutherske Verdensforbund og Konferencen af Europæiske Kirker. Således sidder domprovst ved Købehavns Domkirke Anders B. Gadegaard og Grønlands biskop Sofie Petersen begge i Verdensrådets Centralkomite, mens Professor ved Det teologiske Fakultet i København, Niels Henrik Gregersen, har sæde i Det lutherske Verdensforbunds øverste Råd. Sognepræst Mette Ladefoged blev i 2009 valgt som medlem af Centralkomiteen i Konferencen af Europæiske Kirker og erstattede dermed direktør for Danmarks Kirkelige Mediecenter Simon Kangas Larsen på denne post.

Strukturer er vigtige for at skabe platforme, hvor mennesker kan mødes, og det mellemkirkelige kan blomstre. Men det er ikke strukturerne, der skal sættes i centrum. De er netop rammen om det vigtige, nemlig indholdet. Rådet ønsker at sætte dette forhold på dagsordenen ved at fokusere på det udkomme, der er for folkekirken ved at være medlem af de internationale organisationer. På denne baggrund blev programleder i afdelingen for religionsdialog og samarbejde i Kirkernes Verdensråd (KV), Rev. Dr. Shanta Premawardhana, i efteråret 2009 inviteret til Danmark for at fortælle for et dansk kirkeligt publikum om afdelingens arbejde med dialog og forsoning rundt om i verden og ikke mindst for at drøfte med MKR, hvordan KV kan være samarbejdspartner i Rådets bestræbelser på at sætte fokus på forfulgte kristne mindretal i 2010 - 2011. Besøget i Danmark blev arrangeret af MKR, mens Dr. Premawardhanas offentlige optræden i forskellige sammenhænge var tilrettelagt og muliggjort i samarbejde med en række frie folkekirkelige organisationer med interesse for området.

Hvor kontakten til KV repræsenterer folkekirkens bilaterale internationale kontakter, var det en såkaldt unilateral kontakt, der i maj måned sendte en højtstående delegation fra China Christian Council (CCC) til Danmark. Dette besøg var en opfølgning af MKRs delegationsrejse til Kina i 2003 og blev arrangeret ved direkte kontakt mellem MKR og CCC. Seks repræsentanter fra kirken kom til Danmark, bl.a. kirkens præsident og generalsekretær, og fik gennem et alsidigt program mulighed for at stifte bekendtskab med forskellige aspekter af folkekirken, herunder Kirkens Korshærs arbejde på Vesterbro, Bibelselskabets publikationsaktiviteter i Danmark og DSUKs planer om en udlandskirke i Shanghai. Rejsen til Europa var del af en serie rejser, hvor CCCs relativt nye lederskab stifter bekendtskab med kirker i denne del af verden. Efter besøget i Danmark gik turen til Norge og Finland.

Konferencen af Europæiske Kirker (KEK) har på flere måder stået i et stærkt lys i MKRs arbejde i 2009. Idet organisationen blev grundlagt på Hotel Nyborg Strand i 1959, ønskede KEKs *Church and Society Commission* at holde et af deres arbejdsmøder netop her. I forbindelse med mødet varetog MKR tilrettelæggelsen af fejringen af 50 års jubilæet med festgudstjeneste, reception og seminar i Danmark i marts måned 2009. I juli måned sendte folkekirken gennem MKR de udpegede delegater til KEKs generalforsamling i Lyon, Frankrig. Måske vigtigste beslutning på generalforsamlingen blev at nedsætte en "reform gruppe", der skal arbejde med KEKs fremtid som europæisk kirkelig organisation og kigge på, hvordan organisationen kan klare de økonomiske udfordringer, som ligger foran den. Folkekirken har en plads i denne gruppe, som har påbegyndt sit arbejde i 2009.

Økonomi

Folkekirkens mellemkirkelige Råd finansieres først og fremmest gennem Fællesfondens midler på linje med andre nationale folkekirkelige institutioner, f.eks. pastoralseminarierne og præsternes efteruddannelse. Fællesfonden, som bestyres af Kirkeministeriet, bidrog i 2009 med kr. 5.779.848,96 til Folkekirkens mellemkirkelige Råds drift, herunder dækning af folkekirkens kontingenter til de internationale organisationer, kirken er medlem af. Udover Fællesfondens bidrag figurerer Rådet med et mindre beløb på finansloven, i 2009 kr. 315.000. Herudover søges der fra tid til anden om andre midler til enkeltstående projekter med mellemkirkelig relevans. Det er Rådets ønske at der fremover skal hentes flere midler ad denne vej. Ikke som erstatning for Fællesfondens midler eller finanslovens tilskud, men som supplement til MKRs nuværende arbejde på projektmæssig basis.

MKR arbejder ud fra en rådsbeslutning om sund økonomi med luft i budgettet og sikkerhed for medarbejderne gennem en begrænset men stabil kapitalopsparing. Hertil kommer en række mindre øremærkede opsparinger til fornyelse af kontormaskiner, udgivelse af nyt informationsmateriale og vedligeholdelse af lokaler/indkøb af inventar. Rådet sparer på samme vis op til folkekirkelige delegaters deltagelse i generalforsamlingerne i de internationale organisationer; udgifter til deltagelse, der traditionelt er relativt bekostelig grundet et stort antal deltagere fra folkekirken (det høje medlemstal hjemler mange delegater), fordeles således over en årrække frem for at dominere et enkelt budgetår.

Råd og sekretariat søger bestandigt at reducere omkostningerne gennem rationaliseringer i den daglige drift og gennem decentralisering af udgifter til rejser og deltagelse i møder. Aktiv deltagelse i fællesskabet af lejere på Den Danske Diakonissestiftelse, hvor Rådets sekretariat holder til, har siden fællesskabets etablering ført til økonomisk set lukrative aftaler omkring fælles brug af kopimaskine, printer, internetopkobling samt indkøb af papir og andre kontorforbrugsvarer.

Rådet gennemførte i slutningen af 2007 en udredning vedr. kontingenter til de internationale organisationer, som folkekirken er medlem af. Rådet besluttede på baggrund heraf at anmode Fællesfonden om en gradvis stigning i tilskuddet, således at folkekirken på længere sigt betaler fuldt kontingent. Det blev i Rådet vedtaget, at fuld betaling passende kunne berammes til reformationsjubilæet i 2017, og således blev der ikke bedt om tilskud svarende til fuldt medlemskontingent på en gang. Fællesfonden så sig imidlertid ikke i stand til fuldt at efterkomme Rådets ønsker, men tilgodeså dog ønskerne fra Rådet med en anseelig forhøjelse af tilskuddet til kontingenter i 2009. Denne gode linje er desværre ikke fulgt op for budget 2010. Rådet vil nøje følge udviklingen og fortsat sætte fokus på den omstændighed, at folkekirken i gennemsnit betaler under halvdelen af det beløb, der opkræves fra organisationerne.

Sekretariat

Folkekirkens mellemkirkelige Råds daglige arbejde administreres fra Rådets sekretariat. Sekretariatet bemandedes i 2009 med fem faste stillinger: regnskabsfører Susanne Bak Knudsen med 30 timer, sekretær Dorte Laurberg Vedel, tilbagevendt i oktober efter endt barselsorlov, hvor Karen Giødesen vikarierede, ansat på 20 timer; hertil kommer teologisk medarbejder Jan Nilsson med 37 timer samt Kommunikations- og projektmedarbejder Heidi Paakjær Martinussen med 37 timer. Heidi Paakjær Martinussen afløste i foråret Europa- og kommunikationsmedarbejder Kirsten Auken, som efter 10 år fratrådte sin stilling pr. 1. april 2009. Sekretariatet ledes af sekretariatschef Jørgen Skov Sørensen.

Udover de lønnede medarbejdere er der knyttet en frivillig medarbejder til sekretariatet, Agnes Edinger, som bistår med vedligeholdelse af sekretariatets databaser. Endeligt har leder af ”Projekt folkekirke og migrantmenigheder” Elisabeth Krarup de Medeiros fra Kirkernes Integrationstjeneste haft en fast arbejdsdag på sekretariatet gennem de første par måneder af 2009.

Sekretariatet indgår i et kontorfællesskab med en række frie kirkelige organisationer på Den Danske Diakonissestiftelse. En vis del af gensidig sparring og udveksling af erfaring og faglig viden finder naturligt sted mellem de samlede medarbejdere til fordel for alle og til gavn for arbejdets udførelse. Der har igen i 2009 været afsat midler på budgettet til efteruddannelse og udvikling af eksisterende kompetencer blandt medarbejderne. I 2009 har der været fokus på ansættelsesjura og generelle IT-kompetencer samt journalistik og kommunikation.

Der er gennem de seneste år etableret en tradition med at samle sekretariatet til et årligt sekretariatsseminar udenfor sekretariatets normale fysiske rammer. Her drøftes overordnede administrative udfordringer og arbejdsgange efter oplæg fra medarbejderne selv. I 2009 blev dette eksterne seminar afholdt i venligt udlånte lokaler på Lund Stift, *Svenska Kyrkan*. I det daglige afholdes der ugentlige sekretariatsmøder, hvor medarbejderne sammen med sekretariatschefen drøfter og orienterer hinanden om ugen, der gik, og ugen, der kommer. Kommunikation er i højsædet og samarbejde prioriteres, således at den enkelte bidrager med sit bedste sammen med de øvrige medarbejdere.

Jørgen Skov Sørensen
Sekretariatschef
29. januar 2010